

Apenradessa, 9. I.10

Rakkaat vanhemmat!

Taas yksinäni maailmalla, poissa Berliinin humusta täyttää ajatukset äsken vietetty joulujuhla ja kiitollisuuden tunne nousee Teitäkin kohtaan siitä rakkaudesta millä olette rukouksilla, toivomuksilla ja lahjoilla kaukana olevia lapsianne muistelleet. Ja vanhempien hyvien toivomuksien siunaamana käyn minäkin taas uutta työvuottakin alottamaan.

Woi arvata, että kun Berliinissä tapasin suomalaisia ystäviäni, joilla heilläkin oli loma konservatoriumista tähän aikaan, ei malttanut paljonkaan pysyä kirjojen ja laskujen ääressä niinkuin olin ajatellut, vaan että heidän seurassaan päivänsä vietti. Ja enhän ollut tavannut suomalaisia sittenkuin viime suvena, joten vetovoima ystävien pariin oli sitäkin suurempi.

Positiivisena tuloksena on nyt kuitenkin käyntini "Coralion Co:n" amerikkalaisia urkuja katsomassa ja kuuntelemassa ja joista Saksan urkurakennusmestarit sinne kerran tuntemattomina henkilöinä mennessään, ovat yksimielisesti kiittävät arvostelunsa antaneet. Mutta jos ovat hyvätkin niin on niissä hintaakin. Taisin jo viime kirjeessäni siitä mainita: 35 äänikertaiset urut 90 - 100.000 Saksan markkaa!

Täytyi tulla tämän kautta, koska minulla on vielä muutamia laskuja Z:n kanssa selvitettävä, passini poliisikamarista persoonallisesti haettava j.n.e. Z. on sangen ystävällinen nyt. Antoi minulle tänne tullessani joululahjan, erään paksun saksalaisen romaanin "Erään insinöörin muistikirjasta". Onkin hyvä, sillä isän lähettämä intresantti Ivalon romaani on - tässä yksinäisyydessä ollessani - miltei loppuun luettu. Samoin olen nyt saanut - itse salaa otettuani ilma-määrät mitkä eri äänikerrat käyttävät ja josta isä minua jo kevätpuolella huomautti. Ja lisäksi kun olen vuoden varrella koonnut itselleni piirustuksia jos minkälaisia, oppinut tuntemaan Z:n menettelytavat urkujen rakennuksessa, niin voin tyytyväisenä katsahtaa mennyttä vuotta ja huomata, ettei se ole hukkaan mennyt jos onkin tullut kalliiksi. Ja nyt yhtä rohkeasti vaan eteenpäin.

Olen muuten tullut ajatelleeksi, että minulle olisi sangen hyvä tehdä itseni tunnetuksi (ainakin jossain määrin) Suomessa omalla alallani. Sitä varten olenkin aikonut kirjoittaa maisteri Klemetille ja kysyä mitä hän arvelisi jos aloittaisin jonkun sarjan kirjoituksia sävellettäessä koskeva urkuja. Waikkeudet mitkä minua siinä kohtaavat ovat suomalaiset termit. Tunnen saksalaiset hyvin, mutta vastaavia suomalaisia en juuri ollenkaan. Toinen asia on jonkun sopivan aineen valitseminen. Myöhemmin olen ajatellut kirjoittaa eroavaisuuksista saksalaisten, ranskalaisten ja englantilaisten urkujen välillä, mutta siihen en vielä pysty. Nyt olen vähän ajatellut - ajatus ei ole vielä kypsynyt - kirjoittaa: mekaanisia, pneumaattisia vai sähköurkuja; tämä siksi, koska täälläkin on joukko urkureja, jotka tahtovat palata mekaanisiin takaisin, samoin kuin kaikki Tanskassakin. Mitä nyt isä arvelee tuumistani?

Welkakirjani, jonka nimeni suurilla vaivoilla ja maksuilla sain, lähetin sinne valtakirjan mukana joulukuun lopussa. Onkohan se saapunut perille? Odotan nim. että Eino nostaisi rahat Turusta, ottaisi summasta isälle tulevat pois ja lähettäisi loput tänne ja jotka saatuani heti lähden matkalle eteenpäin. Täälläkään kun ei ole nyt töitä. Etukäteen antaa täytyy Z:nkin jo tehdä töitä. Näin ollen täällä viipyminen on minulle ajan hukka. - Täältä lähden ensiksi

Karlsruheen, joka on ½ tunnin matkan päässä Stuttgartista ja siis Weigleltä. Ja siksi, että siellä saan asunnon Kaukon luona siksi kunnes ehdin paikan saada. Se on siis väliaikainen pää-asema. Karlsruhen vieressä on myös Durlach missä on kuulu urkutehdas Voigt & Sohn, jota Z. rekomendeeraa.

Weiglelle menen kai miehenä, joka tahtoo kehittää itsensä erinomaiseksi urkujen tarkastajaksi. Näitten on, erään tunnetun urkujentarkastajan julkaiseman kirjan mukaan täällä tullakseen hyväksi, välttämättömästi työskenneltävä jossain urkutehtaassa joku aika. Ja kun vielä voi olla niin, että W. muistaa Merikannon pyynnön minun sinne pääsemisekseni urkujen rakennusta oppimaan, en voi missään tapauksessa mielestäni mennä sinne, en urkujen rakentajana enkä insinöörinä, sillä kummassakin tapauksessa nousee tie pystyyn. Tulen tästä nyt vielä Z:lta neuvoa kysymään, hän kun tuntee W:n ja tietää hänen mielenlaatunsa sekä toivoo myös minun sinne pääsevän.

Täällä tapaamani insinööritoverini ovat minua ankarasti moittineet siitä, etten hakenut insinööreille jaettavia stipendejä. Olivat varmoja, että sen olisin saanut. Parempi vähempääkin yrittää. Olivat nähneet paperini ja sanoivat ettei monella ole sellaisia esittää. Ja luulen sen itsekin, sillä olen kai saanut maksaakin niistä enemmän kuin moni muu. - Tätä stipendiä mitä nyt hain, haki viime vuonna m.m. eräs minulle tuttu arkkitehti mutta ei saanut. Saa nähdä saanko minä. - Minulla ei ole täällä nyt mitään suomalaisia lehtiä enkä siis voi seurata jos sitä saan eli en - sieltä kai asiaa seurattaneen hiukan. Ja lehteä en voi nyt tilatakaan, sillä kulkurin elämä tästä nyt kai alkaa.

Toistaiseksi kuitenkin on osoite Apenrade.

Monet rakkaat terveiseni kaikille kokona oleville sisaruksille ja vanhemmille.

teidän
Martti